

Порески третман и исказивање у пословним књигама прихода које оствари физичко лице као предузетник – адвокат, који је опорезован паушално, у случају кад се исплата парничних трошкова за адвокатске услуге пружене у току дугогодишњег судског поступка, а досуђених одлуком суда, врши по окончању судског поступка у виду једнократних исплата у току једне године
(Мишљење Министарства финансија, бр. 412-00-14/2010-04 од 29.9.2010. год.)

Према наводима из дописа, адвокатска канцеларија је заступала странке у већем броју радних спорова у периоду од 2000. до 2009. године и кроз књигу КПО уредно је водила евиденцију својих прихода који су досуђени по судским пресудама, с обзиром да је од клијената имала писмено овлашћење да, поред осталог, за пружене адвокатске услуге наплати досуђене парничне трошкове преко свог пословног рачуна. Указује се да је адвокатска канцеларија, након правноснажности пресуда, пресуђене парничне трошкове за адвокатске услуге књижила као свој приход остварен на дан пресуђења (тј. доношења пресуде), по основу пресуде и по основу закљученог уговора о заступању са клијентима. Наводи се да је то био приход за извршене адвокатске услуге задњих 9 година, по месецима у периоду од 2000. до 2009. године, с тим да укупно остварени приход у тим годинама није био виши од законом дозвољеног лимита као услова за паушално опорезивање. Даље се наводи да су дужници, по извршним судским решењима, свој дуг по основу пресуда плаћали тек у 2010. години, тако да се исплата већ књижених прихода за досуђене парничне трошкове на име адвокатских услуга из периода 2000. до 2009. године вршила у 2010. години са исплатом главног дуга и припадајуће камате због доцње у исплати.

Одредбом члана 43. став 4. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09 и 18/10, у даљем тексту: Закон) прописано је да предузетници који порез плаћају на паушално утврђени приход дужни су да воде само пословну књигу о оствареном промету.

Правилником о пословним књигама и исказивању финансијског резултата по систему простог књиговодства („Сл. гласник РС“, бр. 140/03), одредбом члана 7. која се односи на састављање пословне књиге КПО– Пословна књига о оствареном промету паушално опорезованих обвезника, прописано је да се у пословну књигу КПО књиже приходи од продатих производа и извршених услуга тако што се у образац пословне књиге подаци уносе на следећи начин:

- 1) у колону 1 – редни број пословне промене од почетка године, односно од почетка обављања делатности, ако је почетак обављања делатности у текућој години;
- 2) у колону 2 – датум и опис књижења пословне промене у пословној књизи;
- 3) у кол. 3 и 4 – износ прихода од продаје производа, односно од извршених услуга;
- 4) у колону 5 – износ укупних прихода, као износа из кол. 3. и 4.

Имајући у виду наведено, промет који је предузетник, обвезник пореза на приходе од самосталне делатности на паушално утврђен приход, остварио по основу обављања делатности тако што је радио – вршио послове из своје делатности у току календарске године (пореског периода), Министарство финансија сматра да представља промет остварен у тој календарској години кад је рад фактички обављен и кад је настало потраживање од дужника по том основу, односно кад је књижена пословна промена у књизи оствареног промета, независно од околности кад је реализована наплата потраживања од дужника.

Министарство финансија напомиње да се оваква реализација наплате потраживања неће сматрати прометом извршеним за тај порески период (у коме је реализована наплата, тј. у 2010. години) ако је обвезник у својим пословним књигама (КПО – Пословна књига о оствареном промету паушално опорезованих обвезника) евидентирао наведене промене као пословне промене претходног периода (конкретно, као пословне промене у календарским годинама од 2000. до 2009. године).

Иначе, предузетник коме је утврђено право на паушално опорезивање, овај начин опорезивања користи док се не утврди да су престали да постоје разлози за паушално опорезивање, односно да измењени услови искључују право на паушално опорезивање. Уколико се у години која претходи години за коју се врши утврђивање пореза значајније измени обим пословања, односно промета и други услови од утицаја на остваривање права предузетника на паушално опорезивање и висину пореске обавезе, предузетнику који плаћа порез на паушално утврђени приход престаје својство паушално опорезованог предузетника. У том случају надлежни порески орган ће решењем наложити предузетнику вођење пословних књига од половине текуће године или од почетка године (члан 42. став 5. Закона).

Такође, предузетник који је стекао статус обвезника пореза на додату вредност, у складу са законом који уређује порез на додату вредност, губи право на паушално опорезивање прихода од самосталне делатности даном стицања статуса обвезника пореза на додату вредност.

**Б И Л Т Е Н - СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА ПРИМЕНУ
ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА**

Број 10, октобар 2010.

година Л

ИССН 0354-3242